

prima instanță: V. Gîrleanu

dosarul nr. 2ra-2100/16

instanța de apel: V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița

DECIZIE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii Ala Cobăneanu, Iuliana Oprea, Oleg Sternioală, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de Primăria orașului Cricova, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Barbîneagră Vasile împotriva Primăriei orașului Cricova cu privire la recunoașterea ca membru a familiei și recunoașterea dreptului la spațiul locativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Barbîneagră Vasile, casată hotărîrea Judecătoriai Rîșcani municipiul Chișinău din 20 martie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunea a fost admisă integral

c o n s t a t ă

La 22 august 2014 Barbîneagră Vasile a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei orașului Cricova cu privire la recunoașterea ca membru a familiei și recunoașterea dreptului la spațiul locativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, este tatăl lui Barbîneagră Iurie, născut în anul 1971 și decedat la 10 aprilie 2014. Susține că a domiciliat în ap. 37 din str. Luceafărul 1 or. Cricova începînd cu 11 noiembrie 2008 și pînă la data decesului fiului său, iar imobilul se află la balanța Primăriei or. Cricova.

Apartamentul din litigiu nu a fost privatizat, din cauza că Barbîneagră Iurie suferea de maladie, iar reclamantul a fost nevoit de a locui împreună cu acesta.

Pe toată perioada cît a trăit în apartament, Barbîneagră Vasile a achitat împreună cu fiul plata serviciilor comunale, au dus o gospodărie în comun.

Deoarece nu dispune de un alt domiciliu permanent pe teritoriul Primăriei or. Cricova, consideră reclamantul că acesta urmează a fi recunoscut ca membru a familiei defunctului, cu dreptul la spațiul locativ - ap. 37 din str. Luceafărul 1 or. Cricova.

Conform art. 55 Codul cu privire la locuințe, membri ai familiei chiriașului sunt soțul chiriașului, copiii (inclusiv cei înfiați) atît ai chiriașului, cît și ai oricărui din membrii familiei lui, părinții (părinții adoptivi), care locuiesc împreună cu chiriașul. Alte persoane pot fi considerate membri ai familiei chiriașului, dacă locuiesc permanent împreună cu chiriașul și duc împreună cu dînsul o gospodărie comună. Persoanele întreținute, inapte pentru muncă sunt membri ai familiei chiriașului, dacă locuiesc permanent împreună cu chiriașul.

Totodată, reclamantul a menționat că este pensionar, inapt de muncă, respectiv deține dreptul de a fi recunoscut membru de familie a defunctului și, cu titlu de

consecință, să-i fie perfectată viza de reședință în imobilul litigios, or prin prisma art. 56 Codul cu privire la locuințe, membrii de familie a chiriașului care locuiesc permanent cu el se folosesc împreună de aceleași drepturi și poartă aceleași obligațiuni care reies din contractul de chirie. Și art. 57 din Codul cu privire la locuințe instituie că, chiriașul este în drept să instaleze în spațiul ocupat de dânsul pe copii, pe părinți. Respectiv, reclamantul fiind tatăl chiriașului decedat, a fost acceptat de ultimul de a locui împreună în același apartament ca membru de familie.

Faptul că Barbîneagră Vasile a locuit împreună cu Barbîneagră Iurie și precum că a avut grijă de acesta de fiul său, se confirmă și prin certificatul nr. 394 din 18 aprilie 2014 eliberat de Primăria or. Cricova.

Cere reclamantul recunoașterea lui ca membru a familiei feciorului său Barbîneagră Iurie și recunoașterea dreptului lui la spațiul locativ - ap. 37 din str. Luceafărul 1 or. Cricova.

Prin hotărîrea Judecătoriai Rîșcani municipiul Chișinău din 20 martie 2015, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016, a fost admis apelul declarat de către Barbîneagră Vasile, casată hotărîrea Judecătoriai Rîșcani municipiul Chișinău din 20 martie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunea a fost admisă integral, fiind recunoscut Barbîneagră Vasile membru a familiei chiriașului Barbîneagră Iurie decedat la 10 aprilie 2014 și recunoscut dreptul lui la spațiul locativ – ap. 37 din str. Luceafărul 1 or. Cricova.

La 19 iulie 2016 Primăria or. Cricova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a cerut admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei nu a aplicat legea care trebuia aplicată. Astfel, ap. 37 din str. Luceafărul 1 or. Cricova deoarece nu a fost privatizat, după decesul chiriașului urma a fi transmis în proprietatea administrației publice locale, conform art. 1 al. (6) al Legii nr. 523 din 16 iulie 1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ teritoriale și conform Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006.

Prin înaintarea acțiunii, Barbîneagră Vasile intenționează de a expropria autoritatea publică locală de dreptul de proprietate asupra imobilului, fără o dreaptă și prealabilă despăgubire, ci cu titlu gratuit.

Practica constantă în domeniu stabilește că, la soluționarea litigiilor despre dreptul la încăperea de locuit, instanța urmează să stabilească dacă a fost respectată ordinea stabilită la instalarea lor, dacă au avut viză de reședință în apartament prin includerea în contul personal al apartamentului, dacă există consimțământul în scris pentru aceasta al tuturor membrilor majori ai familiei, inclusiv și a celor care sunt absenți, dacă se păstrează dreptul lor la spațiul locativ, de asemenea și al foștilor membri ai familiei, dacă spațiul locativ se află în folosire comună acestor persoane și a chiriașului, dacă aceste persoane s-au instalat cu traiul permanent ori dacă între ele, chiriașul și membrii lui, a avut loc o altă înțelegere, adică s-a stabilit între aceste persoane o modalitate de utilizare a încăperii de locuit.

Instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 55 – 57 Codul cu privire la locuințe, în cazul în care Barbîneagră Vasile deși este tatăl lui Barbîneagră Iurie, nu a locuit permanent cu defunctul și nici nu a dus cu acesta gospodărie în comun. Or, un

traie comun ar presupune coabitarea celor doi prin stabilirea condițiilor materiale și spirituale comune pentru dînșii, participării comune la întreținerea apartamentului, achitării serviciilor comunale. Locuirea permanentă împreună cu chiriașul principal este o conviețuire benevolă, care durează mereu sau mult timp fără a fi impus de careva împrejurări. Intimatul însă a fost impus de a locui cu fiul său de împrejurarea pentru a avea grijă de acesta fiind bolnav, care prin prisma art. 78 din Codul familiei este obligat să-și întrețină copilul major inapt de muncă care necesită îngrijire materială. Deși intimatul a susținut că a contribuit la plata serviciilor comunale, conform extrasului din calculele și achitării serviciilor comunale rezultă că datoria pentru apa potabilă, canalizare, salubritate, deservirea blocului a fost achitată după decesul lui Barbîneagră Iurie și anume în luna mai 2014, deci după o lună de la deces. Și pentru energia termică a fost achitată datoria abia peste un an de la deces.

Curtea de Apel Chișinău la pronunțarea deciziei contestate nu a stabilit dacă a fost respectată ordinea la instalarea intimatului în apartamentul litigios, dacă a avut viză de reședință în imobil prin includerea lui în contul personal al apartamentului, dacă a existat consimțământul în scris al chiriașului principal în privința tatălui său și dacă s-a stabilit între aceste persoane o modalitate de utilizare a încăperii de locuit.

Materialele cauzei atestă faptul că, intimatul din 1982 și pînă în 2003 a avut înregistrarea vizei de domiciliere în ap. 23 din str. 31 August 5A or. Cricova, iar din 2003 și pînă în prezent deține viză în imobilul din str. Burebista 10 or. Cricova, unde locuiește împreună cu fiica sa Angela Sviridova.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Examinînd înscrisurile anexate la dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că deși decizia instanței de apel a fost pronunțată la 10 februarie 2016, potrivit scrisorii de la f. d. 84 rezultă că decizia motivată a fost expediată părților la 16 mai 2016 și recepționată de Primăria or. Cricova la 24 mai 2016 (f.d. 88). Respectiv, recursul declarat de Primăria or. Cricova la 19 iulie 2016 se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Primăria or. Cricova ca fiind unul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Din materialele dosarului s-a stabilit că, potrivit extrasului din contul personal al ap. 37 din str. Luceafărul 1 or. Cricova, în calitate de chiriaș principal a fost desemnat Barbîneagră Iurie, născut în anul 1971 și decedat la 10 aprilie 2014 (f.d. 7 - 9).

Obiectul cererii de chemare în judecată a lui Barbîneagră Vasile constituie recunoașterea lui ca membru a familiei feciorului său Barbîneagră Iurie și recunoașterea dreptului lui asupra ap. 37 din str. Luceafărul 1 or. Cricova, în temeiul

de drept prevăzut de art. 55-57 Codul cu privire la locuințe.

Conform art. 55 Codul cu privire la locuințe (în vigoare la data înaintării acțiunii), membri ai familiei chiriașului sînt soțul chiriașului, copiii (inclusiv cei înfiați) atît ai chiriașului, cît și ai oricărui din membrii familiei lui, părinții (părinții adoptivi), care locuiesc împreună cu chiriașul. Alte persoane pot fi considerate membri ai familiei chiriașului, dacă locuiesc permanent împreună cu chiriașul și duc împreună cu dînsul o gospodărie comună. Persoanele întreținute, inapte pentru muncă sînt membri ai familiei chiriașului, dacă locuiesc permanent împreună cu chiriașul.

Or, este incontestabil faptul că Barbîneagră Vasile se află în raporturi de rudenie cu Barbîneagră Iurie, fiind tatăl acestuia din urmă. Însă, pentru a fi aplicabilă la caz norma dată, este necesar ca membrul familiei să locuiască împreună cu chiriașul, traiul în comun să aibă un caracter permanent și nu unul temporar, precum și să ducă o gospodărie în comun.

Materialele cauzei însă atestă contrariul prevederilor art. 55 Codul cu privire la locuințe.

Astfel, potrivit înscrisului din buletinul de identitate de la f.d. 10 (verso) rezultă că Barbîneagră Vasile deține viză de domiciliere pe adresa din or. Cricova str. Burebista 10 începînd cu data de 29 aprilie 2003.

Art. 30 din Codul civil identifică domiciliul și reședința ca noțiuni separate. Astfel, domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta își are locuința statornică sau principală (se consideră că persoana își păstrează domiciliul atîta timp cît nu și-a stabilit un altul), iar reședința persoanei fizice însă este locul unde își are locuința temporară sau secundară.

Deși prin cererea de chemare în judecată reclamantul –intimat a indicat că a locuit permanent împreună cu fiul său în apartamentul din litigiu, împreună achitau plata serviciilor comunale, duceau gospodărie în comun (f.d. 4), în cadrul ședințelor din prima instanță însă Barbîneagră Vasile a declarat contrariul. Astfel, din conținutul procesului-verbal al ședinței de judecată din 26 noiembrie 2014 (f.d. 36-37) reclamantul a explicat că pînă la decesul fiului său nu a locuit permanent în ap. 37 din str. Luceafărul 1 or. Cricova, deoarece era imposibilă conviețuirea în comun a acestora, din cauza că Barbîneagră Iurie făcea abuz de băuturi spirtoase. Totodată, a indicat că pe parcursul anilor 2008 – 2014 a locuit împreună cu fiica în casa de locuit din or. Cricova str. Burebista 10. Deoarece Barbîneagră Iurie nu era căsătorit, locuia de unul singur în apartamentul litigios, iar intimatul îl vizita doar de cîteva ori pe săptămîină și pe măsura posibilităților, din cauza că era pensionar, achita plata pentru serviciile comunale. Cu toate acestea, începînd cu anul 2008 și pînă la data înaintării acțiunii s-au acumulat datoriile pentru neachitarea serviciilor comunale în mărime de 36000 lei, fapt confirmat și prin extrasele cu privire la calculele și achitățile pentru serviciile locativ-comunale din contul personal pe ap. 37 din str. Luceafărul 1 or. Cricova (f.d. 26-29).

Potrivit aceluiași extrase, prima achitare a serviciilor locativ-comunale în sumă de 5229,27 lei a fost efectuată în luna mai 2014 (f.d. 29), deci imediat după decesul lui Barbîneagră Iurie din 18 aprilie 2014.

Nu sunt relevante motivele instanței de apel invocate în decizia contestată, care a recunoscut dreptul lui Barbîneagră Vasile la spațiul locativ din ap. 37 din str. Luceafărul 1 or. Cricova. Or, deși ÎM „Regia Comunal-Locativă Cricova” a eliberat

lui Barbîneagră Vasile certificat precum că nu are datorii la serviciile comunale pentru imobilul din litigiu, acest certificat atestă lipsa datoriilor la situația din 01 ianuarie 2015, deci după adresarea reclamantului cu acțiune în instanța de judecată.

Nu pot fi reținute și argumentele instanței de apel precum că efectuarea de către reclamantul-intimat a lucrărilor de reparație la apartament, continuarea locuirii în imobil după decesul fiului său, achitarea plăților restante la serviciile comunale, se prezumă că Barbîneagră Vasile are aceleași drepturi și obligații ca și chiriașul, ce decurg din contractul de închiriere, respectiv urmează a fi recunoscut ca membru a familiei chiriașului și dreptul lui la spațiul locativ. Or, după cum s-a enunțat anterior, pentru a fi aplicabilă la caz prevederile art. 55 Codul cu privire la locuințe, este necesar ca membrul familiei să locuiască împreună cu chiriașul, traiul în comun cu acesta să aibă un caracter permanent și nu unul temporar, precum și să ducă o gospodărie în comun, respectiv nu sunt legitime acțiunile date după decesul chiriașului, deoarece în cazul dat survin alte consecințe.

În circumstanțele date, avînd în vedere că nu a fost confirmat pe parcursul examinării cauzei traiul permanent a lui Barbîneagră Vasile împreună cu chiriașul Barbîneagră Iurie, precum și ducerea unei gospodării în comun, Colegiul atestă ca fiind corectă soluția adoptată de prima instanță privind respingerea acțiunii ca neîntemeiată. Mai mult ca atît, însuși intimatul a declarat că locuiește în casa de locuit din or. Cricova str. Burebista 10, deci dispune de spațiu locativ.

Din considerentele expuse și avînd în vedere că decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Primăria or. Cricova, de a casa decizia instanței de apel și de a menține hotărîrea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Primăria orașului Cricova.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 și se menține hotărîrea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 20 martie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Barbîneagră Vasile împotriva Primăriei orașului Cricova cu privire la recunoașterea ca membru a familiei și recunoașterea dreptului la spațiul locativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iuliana Oprea

Oleg Sternioală

Galina Stratulat